

โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีนโยบายการบูรณาการอาสาสมัคร ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของทุกหน่วยงานให้เป็นหนึ่งเดียวภายใต้รัฐบัญญัติ “เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)” ภายใต้แนวคิด “บูรณาการเครือข่าย ทสม. และภาคี สร้างสิ่งแวดล้อมดีให้คนไทย” เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนภารกิจของ กระทรวงที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ โดยในปัจจุบันมี ทสม. จำนวน ๒๓๓,๔๗๓ คน กระจายอยู่ใน ๓๕,๐๘๗ หมู่บ้าน ๖,๓๔๑ ตำบล ๑๔๙ แขวง ๔๗๘ อำเภอ ๔๐ เขต (ข้อมูลจาก www.deqp.go.th ณ วันที่ ๓๑ เมษายน ๒๕๖๓) ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ ซึ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานจะมีคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ในแต่ละระดับ ภายในจังหวัด ที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในประเด็น ต่างๆ เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพยังคงมีความหลากหลายและ ยั่งยืน รวมทั้งการเฝ้าระวังการเกิดมลพิษต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน

การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย ทสม. จำเป็นต้องมีการพัฒนาเครือข่าย ทสม. ในด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาเครื่องมือ/กลไกขับเคลื่อนเครือข่าย ทสม. การพัฒนาศักยภาพและยกระดับอุดมการณ์ ความเป็นจิตอาสา การพัฒนาบทบาทและกระบวนการปฏิบัติงานในชุมชน ในการเชื่อมโยงสื่อสารนโยบาย ของภาครัฐ/กระทรวงฯ และสื่อสารประชาสัมพันธ์ รณรงค์ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมผ่านเครือข่าย ทสม. เพื่อให้เครือข่าย ทสม. สามารถสนับสนุนภารกิจของกระทรวงฯ ที่หลากหลาย เป็นผู้นำประสานความร่วมมือ ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชนในการรับผิดชอบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการเข้ามายึดบทบาทและทำหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมร่วมกับภาครัฐ และภาคประชาชน ซึ่งในการพัฒนาเครือข่าย ทสม. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานประสานกลาง และให้สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ทั้ง ๗๖ จังหวัด เป็นหน่วยงานประสาน ส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานขับเคลื่อนเครือข่าย ทสม. ในระดับภูมิภาค

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ และเสริมสร้างแนวร่วมภาคประชาชน ให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒.๒ เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ทสม. รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือและกลไกการขับเคลื่อน การดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. ขั้นตอนการดำเนินงาน

สนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย ทสม. คือ กิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เครือข่าย ทสม. เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรม ตามบทบาทหน้าที่ของ ทสม. หรือการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายสำคัญที่สนับสนุนและสอดคล้องกับภารกิจ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านการอนุรักษ์ เฝ้าระวัง และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ได้แก่

๓.๑ การดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะที่ดันทาง การลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก ลดการใช้ไฟฟ้าในบรรจุภัณฑ์ การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การอนุรักษ์และพื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง การเฝ้าระวัง การจัดการไฟป่า ลดหมอกควัน เป็นต้น รวมถึงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ ระหว่าง ความรู้ ความเข้าใจ ให้เครือข่ายอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๒ การคัดเลือก ทสม. และเครือข่าย ทสม. ตีเด่น ระดับจังหวัด เป็นการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่ง ทสม. ตีเด่น ในระดับจังหวัด โดยใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกฯ ที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกำหนด ทั้งนี้ ให้รายงานผลการคัดเลือก ทสม. ตีเด่น ระดับจังหวัด พร้อมทั้งส่งเอกสารและดิจิตอลไฟล์ ได้แก่ เอกสารสรุปผลงานของ ทสม. และเครือข่าย ทสม. พร้อมภาพประกอบ และเอกสารอื่นๆ เพิ่มเติม ไปยังสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๓

๓.๓ การขยายเครือข่าย จัดทำบัตร และทะเบียนสมาชิก ทสม. ในจังหวัด เป็นการขยายเครือข่าย ทสม. ในพื้นที่ และการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล ทสม. เช่น การนำเข้าข้อมูล การรับสมัครสมาชิก ทสม. การทำบัตรประจำตัว ทสม. เป็นต้น ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามจำนวนสมาชิก ทสม. ที่เป็นปัจจุบันของแต่ละจังหวัด (ทั้งคนเก่าและคนใหม่) เพื่อรองรับการขยายเครือข่าย ทสม. ตามนโยบายการบูรณาการอาสาสมัครของกระทรวงฯ การคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. รวมทั้งการจัดทำอุปกรณ์พื้นฐานที่จำเป็นในการจัดทำบัตรประจำตัว ทสม.

๔. กลุ่มเป้าหมาย

ทสม. มีการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- (๑) มีกลุ่มเป้าหมายร่วมกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมไม่น้อยกว่า ๑๖๐ คน
- (๒) มีการคัดเลือก ทสม. และเครือข่าย ทสม. ตีเด่น ในระดับจังหวัด โดยสามารถเสนอชื่อ ทสม. และเครือข่าย ทสม. ได้ทันตามกำหนดเวลา
- (๓) ระบบฐานข้อมูล ทสม. ของแต่ละจังหวัด มีข้อมูลจำนวนสมาชิก ทสม. ที่เป็นปัจจุบัน และครบถ้วนสมบูรณ์ตามจำนวนที่แท้จริง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๓

๖. สถานที่ดำเนินการ

จังหวัดราชบุรี

๗. งบประมาณ

งบประมาณจากการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมเป็นจำนวนเงิน ๗๐,๐๐๐- บาท (เจ็ดหมื่นบาทถ้วน) ดังนี้

๑) การดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เป็นเงิน ๕๕,๐๐๐.- บาท
๒) การคัดเลือก ทสม. และเครือข่าย ทสม. ตีเด่น ในระดับจังหวัด	เป็นเงิน ๕,๐๐๐.- บาท
๓) การขยายเครือข่าย จัดทำบัตร และทะเบียนสมาชิก ทสม. ในจังหวัด	เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐.- บาท

๘. หน่วยงานรับผิดชอบ

ส่วนยุทธศาสตร์ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ เครือข่าย ทสม. สามารถขึ้นเคลื่อนกิจกรรมที่สนับสนุนการกิจของกระทรวง และเป็นแนวร่วมภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง ปืนพู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้

๙.๒ ระบบฐานข้อมูล ทสม. ของจังหวัดราชบุรี มีข้อมูลจำนวน衆มาก ทสม. ที่เป็นปัจจุบัน และครบถ้วนสมบูรณ์ตามจำนวนที่แท้จริง

๙.๓ มีการคัดเลือก ทสม. และเครือข่าย ทสม. ตีเด่น ระดับจังหวัด ได้ทันตามกำหนดเวลา

ลงชื่อ จ.๗๖๑ นางสาวฯ ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวพิชญา เนียมคล้า)
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

ลงชื่อ ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางสาวทิมมพร รัตนรัตน์)
ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์

ลงชื่อ ผู้อนุมัติโครงการ
(นายสมชาย เลขาริเวชณ์)
ผู้อำนวยการ
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี